

Datum 10 juli 2017
Onderwerp Fusietraject
Referentie AM/LB/473=RvB

GEMEENTE STADSKANAAL
zaak nr.: 34001
12 JULI 2017
class nr.:

Gemeente Stadskanaal
T.a.v. college van burgemeester en wethouders
Postbus 140
9500 AC STADSKANAAL

Geacht college,

Hierbij ontvangt u het startdocument voor het fusietraject met als beoogd doel de infusering van Stichting Openbare Bibliotheken Stadskanaal in Stichting Biblionet Groningen met ingang van 1 januari 2018, waarbij Stichting Openbare Bibliotheken Stadskanaal optreedt als verdwijnende partij en Stichting Biblionet Groningen als verkrijgende partij.

Uit het startdocument wordt duidelijk dat bovengenoemd proces onderdeel is van een grotere beweging. Tegelijkertijd wordt de organisatiestructuur van Stichting Biblionet Groningen vereenvoudigd. Het is onze wens om met ingang van 1 januari 2018 de BV-structuur als onderdeel van de Stichting Biblionet Groningen op te heffen, met als beoogd resultaat één juridische entiteit met een integrale verantwoordelijkheid voor het innoveren en exploiteren van het openbaar bibliotheekwerk in de Provincie Groningen. In deze beweging past ook de infusering van Stichting Provinciale Bibliotheekcentrale Groningen (Stichting PBCG) in Stichting Biblionet Groningen. Ook hier geldt als werkdatum 1 januari 2018. En met ingang van dezelfde datum, 1 januari 2018, is er ook reden om de infusering te realiseren van Stichting Openbare Bibliotheken Menterwolde-Pekela-Veendam. Dit in verband met de opdeling van het werkgebied van de lokale stichting als gevolg van de gemeentelijke herindeling per januari aanstaande.

Het is onze inzet om langs deze weg één juridische entiteit (uit) te bouwen die verantwoordelijk is voor de exploitatie en innovatie van het openbaar bibliotheekwerk in de provincie Groningen.

Het startdocument heeft deels al het karakter van een draaiboek om de verschillende processtappen op het juiste moment uit te voeren. Op zich is het vraagstuk niet complex, want in geen van de BV's of stichtingen is personeel werkzaam, maar aan met name het opheffen van BV's zitten enkele fiscale vraagstukken en aan het infuseren van met name Stichting PBCG en Stichting Stadskanaal zit een vastgoedvraagstuk en een onderlinge verbondenheid c.q. afstemming omdat het over hetzelfde pand gaat.

Voor het juridische en fiscale vraagstuk van het opheffen van de BV's hebben we een advies gevraagd aan KPMG Meijburg & Co. Voor het notariële vraagstuk hebben wij contact gezocht met het Notariaat Winschoten. Zij waren onze partner in de vele infuseringstrajecten tussen 2003 en 2009. Notaris Johan Rolfers was er toen werkzaam en is er nog steeds werkzaam. Hij werkt voor ons inmiddels aan het notariële stappenplan en bleek 14 dagen terug optimistisch inzake de beschikbare termijnen die we hebben om de drie infuseringstrajecten met ingang van 1 januari 2018 te realiseren. Zodra we zijn stappenplan hebben ontvangen zullen we deze met u en alle betrokkenen delen.

Uit het startdocument, maar ook uit voorgaande ervaringen, blijkt dat het van cruciaal belang is dat de colleges van de betrokken gemeenten goed en tijdig worden geïnformeerd over het proces, de randvoorwaarden en de te zetten stappen. Ik zal aanstaande woensdag een gespreksplanning opstellen met de vier betrokken wethouders

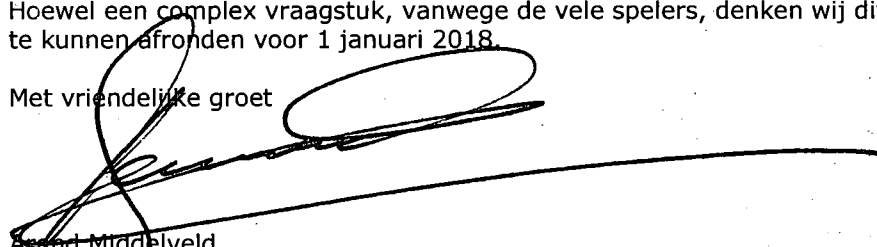

Ik start deze week met het schrijven van het fusiedocument voor het onderdeel, zoals benoemd in de eerste alinea. Belangrijke onderdelen in dit document zijn het publieke belang dat wordt gediend (dit met het oog op onze ANBI-status), het vastgoedvraagstuk, de relatie/afstemming met Stichting PBCG, de planning van het proces en de positie van belanghebbenden. Ook hier kunnen we terugvallen op ervaringen uit de periode 2003-2009. Uiteraard zal ik dit document aan uw college voorleggen.

Het is onze wens om het fusieproces nu zo spoedig mogelijk ook inhoudelijk in gang te zetten. Intern zal ik er samen met Douwina de Vries aan werken. We zijn bereikbaar via ons algemene telefoonnummer en via e-mail (d.devries@biblionetgroningen.nl, a.middelveld@biblionetgroningen.nl). Douwina de Vries bewaakt met name de compleetheid van de dossiers, de processtappen uit het notariële stappenplan en de correcte besluitvorming.

Hoewel een complex vraagstuk, vanwege de vele spelers, denken wij dit proces succesvol te kunnen afronden voor 1 januari 2018.

Met vriendelijke groet

Arnd Middelveld
Raad van bestuur

Draaiboek nieuwe organisatie inrichting van Stichting Biblionet Groningen per 1 januari 2018

Groningen, mei 2017

Vooraf

Biblionet Groningen is de organisatie voor de innovatie en exploitatie van het openbaar bibliotheekwerk in 22 gemeenten in de provincie Groningen. Biblionet Groningen voert ook de provinciale steunfunctie voor de Provincie uit en is provinciale ondersteuningsinstelling voor alle openbare bibliotheken in de provincie

Biblionet heeft de ambitie om het bibliotheekwerk voor alle gemeenten uit te voeren in een rechtstreekse opdrachtrelatie. In deze opvatting past een zo transparant mogelijke organisatie en een zo kort mogelijke bestuurlijke lijn met gemeenten en provincie.

Het is vanuit deze ambitie dat wij voornemens zijn de BV structuur weer af te schaffen en in te gaan op de verzoeken van een drietal stichtingen te fuseren met Biblionet, waarbij Biblionet de uiteindelijke verkrijgende partij is. De werkdatum is 1 januari 2018

Dit document beschrijft het vraagstuk en bevat een planning van het voorliggende proces. Onze ervaring met deze trajecten is dat ze een strakke regie vragen. En het is vanuit die ervaring noodzakelijk om nu een aanvang te maken met schrijven van een draaiboek en de verschillende processen op te starten.

Wij hebben ons in dit traject voor het onderdeel 'terug naar één Stichting' laten begeleiden door de heer Frank van Lemel en de heer Klaas Mollema van KPMG Meijburg & Co. Meijburg & Co was destijds ook betrokken als fiscaal adviseur bij het opzetten van de BV-structuur. en is nu aangezocht om mee te denken over de weg terug. In bijlage 1 vindt u hun bevindingen.

Korte terugblik op Stichting Biblionet.

Stichting Biblionet Groningen is een stichting die op 1 juli 2000 is gevormd door de fusie van de Provinciale Bibliotheekcentrale Groningen (PBCG) en de back-office van Stichting Openbare Bibliotheek Groningen. (OBG) Het vastgoed van de provinciale Bibliotheekcentrale (het kantoor aan de Atoomweg 2 te Groningen) ging niet mee in de fusie maar bleef achter in Stichting Provinciale Bibliotheekcentrale (PBCG). Deze laatste stichting ging verder met het doel de opbrengst van het vastgoed in te zetten voor de ontwikkeling van het bibliotheekwerk in de provincie Groningen met uitzondering van de stad Groningen.

Stichting Biblionet heeft dan met alle openbare bibliotheekorganisaties in de provincie (bij de start in 2000 waren dat 25 zelfstandige organisaties in de vorm van verenigingen of stichtingen) een Overeenkomst van Dienstverlening waarin werd vastgelegd waaruit de dienstverlening van de back-office ondersteuning en het werkgeverschap bestond.

Gelet op de ontwikkelingen in het bibliotheekwerk, waarbij steeds grotere investeringen werden gevraagd in automatisering en waarbij het juridisch en materieel werkgeverschap steeds nadrukkelijker bij Biblionet kwam te liggen, werd steeds nadrukkelijker voelbaar dat besturen van 26 zelfstandige rechtspersonen een adequate besluitvorming in de weg stonden. Het is om deze reden dat bij de vorming van de gemeente Oldambt in 2003 de weg ingeslagen werd om de lokale rechtspersonen te laten fuseren met Biblionet. De nieuw gevormde gemeente Oldambt (Scheemda, Winschoten, Reiderland) was de eerste gemeente met een rechtstreekse subsidierelatie met Biblionet. Dit voorbeeld werd in de periode 2003 – 2007 gevolgd door 19 andere gemeenten. Ook de Stichting Openbare Bibliotheken Groningen fuseerde in 2007 met Biblionet

In de gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam bleef de Stichting Openbare Bibliotheken Menterwolde Pekela en Veendam bestaan. In Stadskanaal bleef de Stichting Openbare Bibliotheek Stadskanaal bestaan.

Met deze beweging ontstond er in het stelsel van openbare bibliotheken in de Provincie Groningen feitelijk één grote basisbibliotheek zoals bedoeld door de Commissie Meyer (2000). Nergens anders in Nederland smolt een ondersteuningsinstelling samen met uitvoeringsinstellingen. De hybride situatie in Groningen bleef lange tijd uniek. Pas later ontstond er in Drenthe en Zeeland een afgeleide vorm.

De BV structuur

De nieuwe Biblionet organisatie kreeg de wind onder de vleugels en voerde een stevige expansieve strategie om in de Groninger Cultuurwereld, en ook daarbuiten, zowel in strategische partnerships, bedrijfsmatige ondersteuning als mede exploitatie van betekenis te zijn. Dit leidde in 2008 tot de gedachte om de bedrijfsrisico's te compartimenteren en om subsidie stromen voor alle verschillende subsidieverstrekkers/opdrachtgevers transparant te houden. En zo werden er een viertal Besloten Vennootschappen BV's en een stichting ingericht.

- Biblionet Bibliotheken BV
In deze BV zijn de directe activiteiten voor de bibliotheken ondergebracht
- Biblionet Beheer BV
In deze (beheer) BV is het vastgoed ondergebracht dat is verkregen vanuit de fusies met de lokale rechtspersonen
- Biblionet Projecten BV
In deze BV werden de projectgelden verantwoord, die van OCW en andere partijen werd verkregen ten tijde van het rijksbeleid 'bibliotheekinnovatie'.
- Biblionet Shared Services BV
In deze BV werd de ondersteuning voor derden opgenomen (dienstverlening op ict, marketing en financieel gebied voor postagentschappen, muziekscholen, Volksuniversiteit etc.
- met Biblionet Drenthe werd een Stichting Biblionet ID (internetdiensten) opgericht
In deze Stichting vonden alle activiteiten plaats in de verkoop van digitale loketten aan Gemeenten in Nederland.

Nieuwe inzichten

Inmiddels zijn we bijna tien jaar verder en is de omgeving van het openbaar bibliotheekwerk sterk gewijzigd.

- In vergelijking met 2010 is er thans structureel gemiddeld 30% minder publiek geld voor de uitvoering van het werk. (In provinciale en gemeentelijke subsidiering)
- In 2012 is door de gemeenteraad van Groningen besloten De Stadsbibliotheek weer uit de Biblionet organisatie te halen en deze onder te brengen als Forum bibliotheek in de Forum organisatie. Dit besluit is op 1 januari 2015 werkelijkheid geworden.
- Op 1 januari 2014 is ook de (verlieslatende) Stichting ID verkocht/overgedragen aan APP Software in Ruinen.
- Na 2009 had OCW geen projectsubsidies meer beschikbaar
- De expansieve strategie is in 2012 ingeruild voor een back-to-basic strategie. Er is eenvoudig geen capaciteit meer om veel uiteenlopende partijen te bedienen

De omstandigheden om een gedifferentieerde structuur te willen hebben teneinde risico's te kunnen compartimenteren zijn dus fundamenteel gewijzigd. Het bestuur van Biblionet vindt dat er

voldoende motieven zijn voor een vereenvoudiging van de Biblionet structuur en wil deze per 1 januari 2018 realiseren

Stichting PBCG

Stichting PBCG is een rechtspersoonlijke voortzetting van Stichting Provinciale Bibliotheekcentrale Groningen sinds juli 2000, met het doel de vastgoedopbrengsten vanuit de PBCG ten dienste te laten komen van het bibliotheekwerk in de **provincie** Groningen (en dus met uitzondering van de **stad** Groningen). Deze stichting is op 1 januari 2015 met het vertrek van de Stadsbibliotheek uit de Biblionet organisatie zonder betekenis geraakt. Het bestuur heeft de wens uitgesproken de Stichting PBCG onder de vleugels te brengen van Stichting Biblionet met als werkdatum 1 januari 2018.

Twee overige Stichtingen

Stichting Openbare Bibliotheken Menterwolde, Pekela en Veendam. Deze Stichting heeft 10 jaar geleden besloten om vooralsnog geen onderdeel te willen zijn van de Stichting Biblionet. Nu het werkgebied van de Stichting met ingang van 2018 wordt opgedeeld als gevolg van gemeentelijke herindelingen in dit gebied heeft er een heroverweging plaatsgevonden en wil deze Stichting met ingang van 1 januari 2018 de exploitatie van het bibliotheekwerk overdragen aan Biblionet en als zelfstandige Stichting verdwijnen. De drie colleges van de huidige Gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam hebben (als subsidieverstrekker/opdrachtgever) al ingestemd met het voorgenomen fusietraject

Stichting Openbare Bibliotheken Stadskanaal. Deze Stichting is het deel van een voorgaande stichting die verantwoordelijk was voor het bibliotheekwerk in Vlagtwedde en Stadskanaal. (tot 2014) Aanvankelijk met het doel het vastgoed te besturen, later meer integraal verantwoordelijk voor het bibliotheekwerk. Het bestuur heeft in overleg met het gemeentebestuur van Stadskanaal besloten om met ingang van 1 januari 2018 de verantwoordelijkheid terug te geven aan de Gemeente Stadskanaal. Deze staat open om vervolgens en aansluitend de exploitatie van het bibliotheekwerk over te dragen aan Biblionet.

Complex vraagstuk

Het aanvankelijke idee om de BV structuur te ontmantelen en alle activiteiten weer terug te brengen onder de verantwoordelijkheid van Stichting Biblionet is inmiddels uitgebreid om per dezelfde datum ook de activiteiten van Stichting PBCG, Stichting Menterwolde, Pekela en Veendam en Stichting Openbare Bibliotheek Stadskanaal onder te brengen bij Stichting Biblionet Groningen. Alle betrokken partijen hanteren hierbij hetzelfde doel, namelijk het vanuit het publieke belang zo transparant en efficiënt mogelijk organiseren van het bibliotheekwerk in de provincie Groningen. Alle partijen hebben het voornemen om met ingang van 1 januari 2018 de structuur veranderingen te realiseren. Het meest complexe deel uit deze operatie lijkt het vraagstuk te zijn van het vastgoed te Stadskanaal, dat deels in eigendom is van Stichting Openbare Bibliotheken Stadskanaal (het bibliotheekgedeelte in het pand 't Kofschip) en deels eigendom is van Stichting PBCG (kantoorgedeelte in het pand 't Kofschip. De besturen van beide Stichtingen hebben laten weten het vastgoed in te willen brengen, zonder winst oogmerk.

Omzetbelasting

Stichting Biblionet Groningen vormt op dit moment samen met de vier bovengenoemde BV's, de twee zelfstandige bibliotheekstichtingen en Stichting PBCG een fiscale eenheid voor de BTW.

Door de fiscale eenheid btw heeft de structuurverandering van de organisatie geen effecten voor de btw.

Kaders van de structuuraanpassing

Alle organisaties hebben de ambitie de vier integratie doelstellingen te realiseren per datum 1 januari 2018. Voor Biblionet zijn de volgende kaders belangrijk:

- Het verkrijgen van de exploitatieopdracht van het bibliotheekwerk en de daarbij behorende subsidietitel van de verschillende gemeenten van het huidige werkveld van Stichting Openbare Bibliotheken Menterwolde, Pekela en Veendam leidt vanaf 2018 niet tot een negatief exploitatieresultaat op deze onderdelen voor Biblionet. We aanvaarden slechts de opdracht als de meerjaren exploitatie financieel gezond is
- Het verkrijgen van de exploitatieopdracht van het bibliotheekwerk en de daarbij behorende subsidietitel van de gemeente Stadskanaal van het huidige werkveld van Stichting Openbare Bibliotheek Stadskanaal leidt vanaf 2018 niet tot een negatief exploitatieresultaat op dit onderdeel voor Biblionet. We aanvaarden slechts de opdracht als de meerjaren exploitatie gezond is.
- Het verkrijgen van de opdracht en het vermogen van Stichting PBCG leidt voor Biblionet niet tot een negatief resultaat op dit onderdeel
- Het vastgoed in bezit van Stichting Openbare Bibliotheek Stadskanaal komt met ingang van 1 januari 2018 tegen het huidige financieringsniveau in bezit van Biblionet.
- Het gesignaleerde risico van het pand 't Kofschip, wegens vermeende bouwkundige gebreken in o.a. fundering en dak, is per datum overgang op een voor Biblionet bevredigende manier opgelost.
- Met de Belastingdienst kunnen afspraken worden gemaakt over de verschillende belastingtechnische aspecten conform het rapport van KPMG Meijburg & Co
- Met het Notariaat kunnen acceptabele afspraken worden gemaakt over de juridische aspecten van de structuurwijziging
- Met de Gemeenten Midden Groningen, Pekela, Veendam en Stadskanaal kunnen meerjarige afspraken worden gemaakt over financiering en exploitatie van het bibliotheekwerk

Stappenplan Fusietrajecten

Fase 1 Periode 1 juni 2017 tot 1 juli 2017

- Schrijven van het draaiboek (RvB)
- Vaststellen draaiboek in RvT (RvB/RvT)
- Bespreken van het draaiboek met drie besturen (RvB)
- Bespreken van de fusiekaders met de wethouders van de vier gemeenten
- De controllers Martin Amperse (Biblionet) en Frank Bakker (PBCG) maken een eerste verkenning van de financiële aspecten van de voorgenomen fusie en toetsen deze aan het rapport KPMG Meijburg & Co
- Overleg met de wethouders van Midden Groningen, Pekela, Veendam en Stadskanaal over de voorgenomen opdracht aan Biblionet, het verleggen van de subsidietitel, fusiekaders van Biblionet, meerjarige afspraken en eventueel voorwaarden. (RvB)
- Overleg met het Notariaat over het voorgenomen traject. Opname van voorwaardelijkheden en stappenplan in het draaiboek (RvB)
- Bespreken van structuurvoornemen met de Provincie (o.a vastgoedverwerving) (RvB)
- Afstemming tussen het Notariaat en KPMG Meijburg & Co over de juridische aspecten van de voorgenomen fusies.

Fase 2 Periode 1 juli – 1 september

- Schrijven van een fusiedocument voor Stichting Menterwolde, Pekela en Veendam
- Stappenplan
- Toetsing bij bestuur en gemeente
- Schrijven van een fusiedocument voor Stichting Stadskanaal
- Stappenplan
- Toetsing bij bestuur en gemeente
- Schrijven van een fusiedocument voor Stichting PBCG
- Stappenplan
- Toetsing bij bestuur
- Opstarten overleg met de Belastingdienst door KPMG Meijburg & Co, om fiscale gevolgen van de fusies af te stemmen

Fase 3 periode 1 september – 31 december

- Start Notarieel traject en besluitvorming in de besturen
- Toetsing van de door het Notariaat opgestelde fusiedocumenten door KPMG Meijburg & Co op fiscale aspecten.
- Acte passering 30 december

Meijburg & Co
Belastingadviseurs

Memo

Aan Stichting Biblionet Groningen
Van drs. F.J. van Lemel / K. Mollema
Datum 16 mei 2017
Referentie KM/2017/2379/12822656

Betreft: fiscale gevolgen mogelijke juridische fusies

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Heffing van Vpb kan enkel aan de orde zijn ter zake van een fusie wanneer de overdragende vennootschap (in dit geval de verdwijnende vennootschap) is onderworpen aan de heffing van Vpb.

- *Juridische fusie Stichting Biblionet Groningen en onderliggende BV's*

Biblionet Bibliotheken BV en Biblionet Projecten BV zijn beide subjectief vrijgesteld van Vpb, waardoor ter zake van de fusies van deze twee BV's in Stichting Biblionet Groningen (hierna: Stichting Biblionet) geen heffing van Vpb plaatsvindt.

Biblionet Shared Service Centrum BV is belast met Vpb, waardoor in beginsel ter zake van de fusie van deze vennootschap in Stichting Biblionet heffing van Vpb plaatsvindt. Er vindt echter enkel heffing van Vpb plaats voor zover er sprake is van meerwaarden in de onderneming. Wij begrijpen dat deze meerwaarden zeer gering of nihil zijn, waardoor de heffing van Vpb ter zake van deze fusie gering zal zijn.

Biblionet Beheer BV heeft de FBI-status. Deze status als beleggingsinstelling houdt kort gezegd in dat de winsten van Biblionet Beheer BV worden belast tegen 0% Vpb. Eén van de voorwaarden die aan deze status wordt gesteld is dat de behaalde winst binnen acht maanden na afloop van het boekjaar wordt uitgekeerd aan de aandeelhouder, in dit geval Stichting Biblionet. Met de juridische fusie verliest Biblionet Beheer BV haar FBI-status. De winst die zal worden behaald bij het einde van deze FBI-status, zal uitgekeerd dienen te worden aan Stichting Biblionet. Hierop hoeft geen dividendbelasting te worden ingehouden. Er vindt ten aanzien van de fusie van Biblionet Beheer BV in Stichting Biblionet derhalve geen heffing van Vpb plaats.

Formeel dienen er wellicht taxaties te worden opgemaakt van de panden. Bij de inbreng van de panden in Biblionet Beheer BV in 2009 / met het verkrijgen van de FBI-status is dit ook gebeurd. Mogelijk kunnen praktische afspraken gemaakt worden met de Belastingdienst, waardoor deze taxaties achterwege kunnen blijven.

- *Juridische fusies tussen Stichting Biblionet, Stichting PBCG, Stichting Openbare Bibliotheek Menterwolde- Pekela- Veendam- Muntendam en Stichting Openbare Bibliotheek Stadskanaal*

Wij hebben begrepen dat deze stichtingen, met uitzondering van Stichting PBCG, subjectief zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting, omdat zij activiteiten uitoefenen die vallen onder de vrijstelling van artikel 5, lid 1, onderdeel g van de Wet op de vennootschapsbelasting. Dit betekent dat er ter zake van deze juridische fusies geen sprake kan zijn van de heffing van Vpb. Stichting PBCG is niet Vpb-plichtig omdat zij geen onderneming drijft voor de Vpb. Ook ten aanzien van deze fusie kan er derhalve geen Vpb verschuldigd zijn.

- *Toekomstige toepassing subjectieve vrijstelling na de fusies*

Voor de toepassing van de genoemde vrijstelling (artikel 5, lid 1, onderdeel g Wet Vpb) is vereist dat ten minste 90% van de activiteiten van de lichamen bestaan uit het in stand houden van openbare leeszalen en bibliotheken. Omdat in alle te fuseren stichtingen en BV's activiteiten worden ontplooid die zien op het in stand houden van openbare leeszalen en bibliotheken, gaan wij ervan uit dat ook na de fusie ten minste 90% van de activiteiten van de overgebleven stichting bestaat uit voorgenoemde activiteiten. Ook na de fusie zal de overgebleven stichting derhalve niet Vpb-plichtig zijn. Het verdient wel aanbeveling om dit 90%-criterium in de gaten te houden wanneer er ook andere activiteiten zullen worden ontplooid.

Schenkbelasting

Ter zake van juridische fusies tussen stichtingen kan er sprake zijn van een schenking omdat de verkrijgende stichting bij een fusie wordt verrijkt met het eigen vermogen van de verdwijnende stichting. Een schenking leidt in beginsel tot de heffing van schenkbelasting. Omdat alle stichtingen, met uitzondering van Stichting PBCG, beschikken over de ANBI-status, zijn de fusies vrijgesteld van schenkbelasting omdat zowel schenkingen door ANBI's, als verkrijgingen door ANBI's zijn vrijgesteld van schenkbelasting. Aan de schenking mag geen voorwaarde zijn verbonden die niet strookt met de doelstelling van de ANBI. De schenking moet zijn geschied in het algemeen belang. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er geen schenkbelasting verschuldigd is over de juridische fusie tussen de stichtingen.

Een fusie van een BV in een stichting die aandeelhouder is van de BV, leidt niet tot een schenking, waardoor er ook ten aanzien van de fusies van de BV's met Stichting Biblionet geen heffing van schenkbelasting plaatsvindt.

Wellicht ten overvloede merken wij op dat ANBI's per 1 januari 2014 moeten voldoen aan de publicatieplicht. Deze houdt in dat zij bepaalde gegevens moeten publiceren op hun website. Het verdient aanbeveling om voorafgaand aan een fusie na te gaan of er aan deze voorwaarde wordt voldaan door de ANBI's, omdat bij het niet voldoen aan deze verplichting de ANBI-status (met terugwerkende kracht) kan worden ingetrokken, waardoor er alsnog schenkbelasting verschuldigd zou kunnen zijn ter zake van de fusies tussen de stichtingen.

Wij hebben begrepen dat alle stichtingen voldoen aan de hierboven genoemde publicatieplicht.

Btw

Stichting Biblionet en haar BV's vormen een fiscale eenheid voor de btw. Dit betekent dat een fusie tussen deze partijen niet leidt tot btw-heffing.

Stichting Biblionet, Stichting PBCG, Stichting Openbare Bibliotheek Menterwolde-Pekela-Veendam-Muntendam (hierna: Stichting Menterwolde) en Stichting Bibliotheek Stadskanaal (hierna: Stichting Stadskanaal) vormen geen fiscale eenheid voor de btw. Echter, ter zake van de overgang van een onderneming (in dit geval een fusie) vindt er geen heffing van btw plaats omdat een overgang van een onderneming wordt aangemerkt als een overgang van een algemeenheid van goederen, hetgeen buiten de btw-heffing blijft. De verkrijgende stichting zal in de plaats treden van de verdwijnende stichtingen en BV's, met betrekking tot de btw-rechten en -verplichtingen. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de lopende herzieningstermijnen.

Loonbelasting

Wij begrijpen dat er met de fusies geen personeel overgaat naar andere stichtingen, omdat op dit moment al het personeel al werkzaam is bij Stichting Biblionet. Er zullen dus geen loonbelastinggevolgen verbonden zijn aan de fusie.

Overdrachtsbelasting

In beginsel is bij de verkrijging van een onroerende zaak overdrachtsbelasting verschuldigd. Wij hebben begrepen dat binnen Stichting Menterwolde geen onroerend goed aanwezig is. Wanneer deze stichtingen bij een fusie optreden als verdwijnende vennootschap, vindt er derhalve geen heffing van overdrachtsbelasting plaats.

De fusies tussen Stichting Biblionet, haar BV's, Stichting Bibliotheek Stadskanaal en Stichting PBCG zouden tot de heffing van overdrachtsbelasting kunnen leiden, omdat in alle stichtingen (direct of indirect) onroerend goed aanwezig is. Naar onze mening kunnen ten aanzien van deze fusies vrijstellingen worden ingeroepen, waardoor de heffing van overdrachtsbelasting uiteindelijk achterwege zou kunnen blijven. Wij adviseren om de gevolgen voor de overdrachtsbelasting voorafgaand aan de fusie af te stemmen met de Belastingdienst.

- *Fusie tussen Stichting Biblionet en haar BV's en een fusie tussen Stichting PBCG en Stichting Menterwolde, gevolgd door een fusie van Stichting Stadskanaal en Stichting Biblionet. Vervolgens fuseren Stichting Biblionet en Stichting PBCG.*

De fusie tussen Biblionet Beheer BV en Stichting Biblionet, waarbij de BV als verdwijnende entiteit optreedt, zou kunnen leiden tot de heffing van overdrachtsbelasting, omdat niet alleen de overdracht van onroerend goed, maar tevens de overdracht van aandelen in een BV waarin onroerend goed aanwezig is, kan leiden tot de heffing van overdrachtsbelasting. Echter, ter zake van deze fusie kan een beroep gedaan worden op de interne reorganisatievrijstelling in de overdrachtsbelasting, waardoor geen heffing van overdrachtsbelasting plaatsvindt.

Stichting Stadskanaal beschikt, net als Stichting Biblionet, over onroerend goed. De stichtingen zijn beide ANBI's. Bij een juridische fusie tussen twee of meer ANBI's kan ter zake van een fusie een beroep worden gedaan op een vrijstelling van overdrachtsbelasting, mits bij de overgang commerciële factoren geen rol spelen. Vereist is dat de verkrijgende stichting ten minste drie jaren als ANBI blijft bestaan en aangemerkt. Een uitzondering hierop wordt gemaakt wanneer de verkrijgende stichting bijvoorbeeld zelf weer bij een fusie optreedt als verdwijnende entiteit. Eventueel is een beroep op de juridische fusievrijstelling ook mogelijk. Hiervoor gelden wat strengere eisen, zie hieronder.

Omdat Stichting PBCG en Stichting Biblionet beiden direct of indirect onroerend goed bezitten, vindt er in beginsel heffing van overdrachtsbelasting plaats wanneer deze stichtingen met elkaar gaan fuseren, onafhankelijk van welke stichting als verdwijnende stichting optreedt. Dit geldt zowel voor de situatie waarin de fusies van de BV's in Stichting Biblionet reeds hebben plaatsgevonden, als voor de situatie waarin deze fusies nog niet hebben plaatsgevonden. Dit zou alleen anders zijn indien betoogd zou kunnen worden dat het vastgoed van Biblionet Beheer BV enkel binnen de eigen "groep"/ onderneming wordt gebruikt. Fiscaal wordt hieronder verstaan het gebruik van het onroerend goed binnen de eigen BV of binnen de eigen "holdingstructuur". In de situatie waarin de aandelen in de BV's worden gehouden door Stichting Biblionet, is dit echter niet het geval omdat alle BV's zusters van elkaar zijn en er geen "holdingstructuur" met BV's bestaat.

In beginsel zal de fusie tussen Stichting PBCG en Stichting Biblionet derhalve dan ook leiden tot een belastbaar feit in de zin van de overdrachtsbelasting. Echter, naar onze mening kan er een vrijstelling worden ingeroepen.

Onzes inziens kan een beroep worden gedaan op de juridische fusievrijstelling in de overdrachtsbelasting. Voor de toepassing van deze vrijstelling dient de juridische fusie hoofdzakelijk (>70%) plaats te vinden op grond van *zakelijke overwegingen* en dienen de *activiteiten van zowel de verkrijgende stichting, als de activiteiten van de verdwijnende stichtingen, ten minste drie jaren na de fusie in zijn geheel te worden voortgezet.*

In de jurisprudentie is uitgewerkt wat er dient te worden verstaan onder deze toets van zakelijke overwegingen. De toets wordt streng uitgelegd. Zakelijke overwegingen kunnen bijvoorbeeld zijn: het behalen van schaalvoordelen en synergie-effecten en het behalen van voordelen met de fusie die de uitvoering van de wettelijke taak van een instelling ten goede komen. Bij de overdracht van enkel onroerend goed worden zakelijke overwegingen niet aangenomen.

Om deze reden verdient het aanbeveling om eerst een fusie te laten plaatsvinden tussen Stichting PBCG en Stichting Menterwolde, zodat Stichting PBCG meer doet dan enkel het verhuren van onroerend goed op het moment van de fusie met Stichting Biblionet.

Wij adviseren om de aanwezigheid van zakelijke overwegingen en de toepassing van de juridische fusievrijstelling bij de fusie tussen Stichting PBCG en Stichting Biblionet voorafgaand aan de fusie af te stemmen met de Belastingdienst. Hoewel wij van mening zijn dat er sprake is van zakelijke overwegingen, kan de Belastingdienst een andere mening zijn toegedaan, vanwege de eerder genoemde strenge uitleg van deze criteria. Een goede onderbouwing van de zakelijke overwegingen is dus cruciaal. Het feit dat op dit moment alle werknemers in dienst zijn bij Stichting Biblionet en waarschijnlijk diensten verrichten voor alle stichtingen, ondersteunt de zakelijke overwegingen wat ons betreft. Het ligt voor de hand om de verschillende fusies als één grote fusie te presenteren aan de Belastingdienst en het hele stappenplan voor de fusies met de Belastingdienst af te stemmen.

De stappen en de gevolgen hiervan voor de overdrachtsbelasting zijn hieronder nog even samengevat:

1. Juridische fusie tussen Stichting Biblionet, Biblionet Beheer BV, Biblionet Bibliotheken BV en Biblionet Projecten BV, waarbij Stichting Biblionet als verkrijgende stichting optreedt.
 - Beroep op interne reorganisatievrijstelling in de overdrachtsbelasting, waardoor geen heffing plaatsvindt.
2. Juridische fusie tussen Stichting PBCG en Stichting Menterwolde, waarbij Stichting PBCG als verkrijgende stichting optreedt.
 - Geen verkrijging van onroerend goed, dus geen heffing van overdrachtsbelasting.
3. Juridische fusie tussen Stichting Biblionet en Stichting Stadskanaal, waarbij Stichting Biblionet als verkrijgende stichting optreedt.
 - Beroep op vrijstelling overdrachtsbelasting voor fusies tussen ANBI's.
4. Juridische fusie tussen Stichting PBCG en Stichting Biblionet
 - Beroep op juridische fusievrijstelling in de overdrachtsbelasting. Zakelijke overwegingen moeten aanwezig zijn. Hierover afstemming zoeken met Belastingdienst.

